UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Novissima Polyanthea, In Libros XX. Dispertita

Dominicus

Francofurti, 1613

Amor Dei

urn:nbn:de:hbz:466:1-97211

Visual Library

Amiſsio rerum.

AMittere ſignificat perdere, & iacturam facere. Hebr. *Abad*, periit, amiſſus eſt. Inde *Abdah* perditio, amiſſio. Et nomen aduerſarii Eccleſiæ Chriſtianæ Abbadon, i. perdens, qui omnia perdit, vaſtat, & ad nihilum redigere ſtudet, Græcis ἀπολλύων, ἀπολλὺς, perdens. De Abaddone & Appollyone vide Apocal. 9. v. 11. De amiſſione rerum autem hîc occurrunt.

¶ Sententiae Patrum.

Bona rerum perdere & nolens, potes domum, potes honores, potes ipſam carnis ſalutem: bonum vero quo verè bonus es, nec inuitus accipis, nec inuitus amittis. *Aug. de ver. dom.*

Sine dolore non pereunt, quæ cum amore poſſeſſa ſunt. *Auguſt. Enchir.*

Magna conſolatio in rerum amiſſione eſt, illa tempora in mentem reducere, quibus nos contigit res, quas perdidimus, non habuiſſe: vt dum vnusquisque intuetur, quod aliquando illa non habuit, dolorem temperet, quod amiſit. *Greg. lib. 3. Mor-*

Sine dolore amittitur, quicquid ſine amore poſſidetur. Quæ vero ardenter diligimus habita, grauiter ſuſpiramus ablata. *Greg. 3 moral.*

Quanto minor in poſſeſſione commoditas, tanto minor in amiſſione dolor. *Idem in ho.*

Cum graui dolore amittuntur, quæ cum magno amore habentur: minus autem carendo dolemus, quæ minus poſſidendo diligimus. *Iſid. lib. 3. de ſummo bono.*

℔ Poeticae Sententiae.

Iacob. Billius Antholog. ſacra.

Qui bona, qui patriam, qui pignora, quiq; ſodales
Pro Chriſto metuis linquere, pone metum.
Quicquid enim in mundo pro Chriſto liqueris, illud
In ſummo inuenies auctius ipſe Deo.
Sic quondam meretrix Ierichuntia ſeq; ſuosq;
Dum ſeruit, famulos ſeruet vt ipſa Dei:
Quicquid perdiderat, recipit cum fœnore rurſum,
Semper enim reddit, quæ capit, aucta Deus.

Idem.

Hunc vt poßideas, qui poßidet omnia, curæ
Sit tibi poßideat pectus vt ante tuum.
Hunc ſi poſſeſſus tantum poßederis, ô quam
Diues eris, quam ſors læta futura tua eſt!
Ecquid enim ſancte optatur, petiturq;, quod ille
Non habeat, Chriſtum pectore quisquis habet?
At pars vt tibi ſit Chriſtus, cenſusq; beatus,
Præter eum nullas expete vanus opes.

Idem.

Omne bonum mundo concretum, & tempore partum.
Quacunq; amitti conditione poteſt.
Et quamuis damnis vigilanter cura reſiſtit,
Sæpe tamen propriis diſpoliatur homo.
At bona, quæ verè bona ſunt, nec fine tenentur,
Semper habet Chriſtum, quisquis habere cupit.
Nec vim ferre poteſt Chriſto ſubnixa voluntas,
In quo perſiſtens omnia vincit amor.

§ Philosophicae Sententiae.

Nihil perdit, qui ſe habet. Circumſpice iſta, quæ nos agunt in inſaniam, quæ cum plurimis lachrymis amittimus: ſciens enim non damnum in his moleſtum eſſe, ſed opinionem damni pecunia minorem habebis, nempe & moleſtiam, gratiam minorem, nempe & inuidiam, ſcilicet minorem habebis. *Sen. 83. ep. Stoicas.*

Solatium eſt, æquo animo perdere quod periturum eſt. *epiſt.* 98 Sequens c. 99. conſolationes continet in morte filiorum & amicorum.

Pecuniam perdidiſti, & illam, quæ multos habet, perdidiſti, fortaſſe illa perderet. O te felicem, ſi cum illa auaritiam perdidiſti! Pecuniam perdidiſti: antequam tu haberes, alius perdiderat. Oculos perdidiſti: quam multis cupiditatibus vita inciſa eſt! Liberos amiſiſti: ſtultus eſt, qui mortem mortalium deflet. Perierunt perituri, debebant illi, cuius magis eſſet, quam tui: apud te precario morabantur, educandos tibi illos fortuna mandauerat: recepit illos, non abſtulit. *Seneca de remed. Fortuitorum.*

Oculos perdidiſti, habet & nox ſuas voluptates, nõ intelligis partem innocentiæ cœcitatem, huic oculi adulterium monſtrant, huic inceſtum, huic domum, quam concupiſceret, huic vrbem. Irritamenta vitiorum ſunt, duces ſcelerum, *ibidem.*

Nudus exiſti, omnia perdidiſti, ſed cum omnibus perire potuiſti. Cogitas, quod perdideris, ſed non quod euaſeris. *Ibidem.*

Pecuniam perdidiſti, eris nunc in via expeditior. Exonerauit te fortuna, ſi intelligis, & tutiore poſuit loco. Damnum putas, remedium eſt. Deflens miſerum te clamitas, quod opibus excuſſus es, tuo vitio iſta tibi iactura tam triſtis eſt. Non tam moleſte ferres, ſi tanquam perditurus habuiſſes. *Ibidem.*

Vxorem bonam amiſiſti, vtrum inueneras bonam, an feceras. Si inueneras, habere poſſe aliam ex hoc intelligas. Si feceras, bene tibi ſpera, res periit, ſaluus eſt artifex. *Ibidem.*

Amicum perdidiſti. Si vnicum, erubeſce. Quid in tanta tempeſtate ad vnam anchoram ſtabas? Alium quære, & cum eum quæras, vbi inuenias, quære inter liberales artes, inter certa & honeſta officia: quære in laboribus: ad menſam res iſta non quæritur. *Ibidem.*

Multa tibi poſſum oſtendere, quæ acquiſita acceptaque libertatem nobis extorſerunt. Nos eſſemus noſtri, ſi iſta noſtra non eſſent. *Seneca in epiſt.*

Id agamus, vt iucunda nobis amiſſorum fiat recordatio. Nemo libenter ad id redit, quod ſine tormento cogitaturus non eſt. *Ibidem.*

Nullius rei amiſſio facilior eſt, quam quæ deſiderari amiſſa non poteſt. *Ibid.*

Stilpon capta patria, amiſſis liberis, amiſſa vxore, cum ex incendio publico ſolus, & tamen beatus exiret, interroganti Demetrio, nunquid omnia perdidiſſet? reſpondit, nihil, inquit, perdidi? omnia mea mecum ſunt, iuſtitia, virtus, prudentia. Nihil bonum putare potuit, quod eripi poſſet. *Ibid.*

Aſpicere poſſes, quod poſſis perdere: dimiſſum, quod neſcitur, non amittitur. Homo toties moritur, quoties amittit ſuos. *Seneca in prouerb.*

¶ Exemplvm Profanvm.

Bias omnibus amiſſis: Omnia, inquit, mea bona mecum porto. Pectore enim illa geſtabat, non humeris, nec oculis videnda, ſed animo æſtimanda, quæ domicilio mentis incluſa, nec mortalium, nec Deorum manibus labefactari queunt. *Val. Max. lib. 7.*

Amor Dei.

¶ DEFINITIO. ET ETYMOL.

AMor Dei, Græce θεοφιλία, dicitur, qui charitas & pietas erga Deum eſſe videtur. De qua vide infra Charitas.

Amor Dei eſt rectiſſima animi affectio, qua diligitur Deus propter ſe, & proximus propter Deum. *Secundum D. Auguſtin. de doctrina Chriſt.*

Amor eſt genus, charitas ſpecies: amor ad omnia pertinet, charitas tantum ad homines.

Amorem, Hebræi *Oheb* dicunt, à verbo *Ahab*. amauit, dilexit, quod cognationem habet cum *Abah*, voluit & *Iahab*, appetiuit: quod enim amamus, volumus & appetimus.

¶ Sententiae Biblicae.

Audi Iſrael: Dominus Deus noſter, Deus vnus eſt. Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, & ex tota anima tua, & ex tota fortitudine tua. *Deut. 6.*

Quærite Dominum & virtutem eius, quærite faciem eius ſemper. 1. *Paralip.* 16.

Diligentibus Deum, omnia cooperantur in bonum. *Ad Romanos* 8.

Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, & in tota anima tua, & in tota mente tua. Hoc eſt maximum & primum mandatum. Secundum autem ſimile eſt huic. Diliges proximum tuum ſicut teipſum. In his duobus mandatis vniuerſa lex pendet & Prophetæ. *Matth.* 22.

Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, & ex tota anima tua, & ex omnibus viribus tuis, & ex omni mente tua, & proximum tuum ſicut teipſum. *Luc.* 10.

Ambulate in dilectione, ſicut & Chriſtus dilexit nos, & tradidit ſemetipſum pro nobis oblationem & hoſtiam Deo, in odorem ſuauitatis. *Ad Epheſios. 5. cap.*

Nos ergo diligamus Deum, quoniam ipſe prior dilexit nos. 1. *Ioannis* 4.

Qui diligit Deum, exorabit pro peccatis, & abſtinebit ſe ab illis, & in die orationis exaudietur. *Syrach. 3. cap.*

Dilige Deũ, qui fecit te & miniſtros eius nõ derelinquas. *Idem.* 7.

Oculi Domini in diligentes ſe. *Idem* 34.

Miſericors ſum iis, qui diligunt me, & cuſtodiunt præcepta mea. *Exod.* 20.

Quid Dominus Deus tuus petit à te, quam vt timeas eum, & ambules in viis eius, & diligas eum? *Deut. cap.* 10.

Diligite Dominum omnes ſancti eius: Quoniam non eſt inopia timentibus eum. *Dauid. Pſal.* 30.

Remittuntur ei peccata multa, quia dilexit multum. *Luc.* 7.

Si quis diligit Deum, hic cognitus eſt ab eo. 1. *Cor.* 8.

Si quis non amat Dominum Ieſum Chriſtum, Anathema ſit: Maranatha. *Ibid.* 10.

Qui diligitis Dominum, odite malum: cuſtodit Dominus animas ſanctorum ſuorum, de manu peccatorum liberabit eos. *Amos* 5.

In Chriſto Ieſu neque circumciſio aliquid valet, neque præ-

 putium:

putium : ſed fides, quæ per charitatem operatur, *Paul. ad Galat.*5.

In libertatem vocati eſtis fratres : tantum ne libertatem in occaſionem detis carnis:ſed per charitatem ſpiritus ſeruite inuicem. Omnis enim lex in vno ſermone impletur : Diliges proximum tuum, ſicut teipſum.Fructus ſpiritus eſt charitas,gaudium, pax, patientia, benignitas.*Ibid.*

Si linguis hominum loquar & angelorum, charitatem autem non habeam:factus ſum velut æs ſonans,aut cymbalum tinniens.Et ſi habuero prophetiam, & nouerim myſteria omnia, & ſi omnem ſcientiam habuero, omnemque fidem, ita vt montes transferam, charitatem autem non habuero,nihil ſum.Et ſi diſtribuero in cibos pauperum omnes facultates meas,& ſi tradidero corpus meum,ita vt ardeam,charitatem autem non habuero,nihil mihi prodeſt.Charitas patiens eſt,benigna eſt.Charitas non æmulatur,non agit perperam,non inflatur, non eſt ambitioſa, non quærit quæ ſua ſunt, non irritatur,non cogitat malum:non gaudet ſuper iniquitate, congaudet autem veritati:omnia ſuffert,omnia credit,omnia ſperat,omnia ſuſtinet:Charitas nunquam excidit: ſiue prophetiæ euacuabuntur, ſiue linguæ ceſſabunt, ſiue ſcientia deſtruetur. Manet nunc fides, ſpes,charitas,tria hæc:maior autem horum eſt charitas. 1. *ad Cor.*13.

Sectamini charitatem,æmulamini ſpiritualia.*ibid.c.*14.

Induite ergo vos,ſicut electi Dei, ſancti, & dilecti, viſcera miſericordiæ, benignitatem, humilitatem, modeſtiam, patientiam : ſupportantes inuicem,& donantes vobismetipſis, ſi quis aduerſus aliquem habet querelam : ſicut & Dominus donauit vobis,ita & vos. Super omnia autem hæc, charitatem habete, quod eſt vinculum perfectionis.*Idem ad Coloſſ.*3.*cap.*

¶ Sententiæ Patrvm.

Nihil pretioſius Deo, virtute dilectionis : Nihil deſiderabilius Diabolo,extinctione charitatis. *D. Auguſt.*

Qui diligit Deum, & eius mandata cuſtodit, in illius cor Dominus venit, & manſionem facit.*D.Gregorius.*

Ex tota mente tua dilige Deum, vt in omnibus actibus tuis placeas illi. Deus enim non tantum vult verbis diligi, ſed corde puro, & operibus iuſtis.Magis ergo omnibus diligamus Deum,qui & nos & parentes noſtros propriis manibus finxit : & cuncta nobis bona, quæ erga nos geruntur quotidie, eius beneficiis adſcribamus,*Baſilius Magnus.*

Chriſtus diligendus eſt ſupra parentes. Quia non bonis tribuunt parentes ea,quæ Chriſtus. *Idem.*

Quum nobis Deus magna beneficia præſtat, nihil exigit à nobis,niſi vt diligamus eum,& templa noſtra ei ſeruemus, vt ille ſemper in nobis habitet,& nos in illo permaneamus.*Idem.*

Dilectio Dei morti comparatur dicente Salomone, Valida eſt, vt mors,dilectio Dei:Sicut mors violēter ſeparat animas à corpore : ita dilectio Dei violenter ſegregat hominem à mundano & carnali amore.*Iſidorus.*

Qui Dei præcepta contemnit,Deum non diligit.Neque enim regem diligimus,ſi odio eius leges habemus *Ibidem.*

Minus quam inter duos dilectio Dei eſſe non poteſt.Et dum rem amore concupiſcimus temporalem,amittimus veram Dei dilectionem. *Idem.*

Deus dilectio eſt, & qui manet in dilectione, in Deo manet, & Deus in eo.Cum Deo autem non poſſunt manere,qui eſſe in eccleſia Dei vnanimes noluerunt. *Cyprianus.*

Stultum eſt, aliquid amare plus quam Deum. Mentem enim quam repleuerit memoria Dei, maligno in ea non dabitur locus. *Clemens.*

Si quis dilexerit Deum, illius mens non erit in terra, ſed ſemper ſuperiora petet. Deſiderabit enim quæ amauit : inde ducitur, inde illuminatur, inde reficitur, tanquam de dulciſſimo fonte. *Effrem.*

Duas ciuitates,duo faciunt amores: Hieruſalem facit amor Dei : Babyloniam facit amor ſæculi.Interroget igitur ſe vnusquiſq; quid amet,& inueniet vbi ſit ciuis. *Auguſt.ſuper Pſal.*64.

Ama amorem illius,qui amore tui deſcendit in veterum virginis, & ibi amorem ſuum amori tuo copulauit, humiliando ſe, ſublimando te, coniungendo lumen ſuæ æternitatis limo tuæ mortalitatis,*Auguſtinus de catechizandis rudibus.*

Conſtans & perfectus debet eſſe amor noſter, vt ſi neceſſe fuerit, amore illius moriamur, qui amore noſtri placide ac benigne mori dignatus eſt. *Ibidem.*

Minus Domine te amat, qui aliquid tecum amat, quod propter te non amat. *Auguſt.libro confeßionum.*

Ad Deum qui vbique præſens eſt, vbique totus eſt,non pedibus licet ire,ſed moribus.Mores autem noſtri non ex eo, quod quisque nouit,ſed ex eo,quod diligit,diiudicari ſolent:nec faciunt bonos vel malos mores,niſi boni vel mali ſint amores: *Auguſtinus epiſtola ad Macedonianum.*

Si voluntatem Dei quisque noſſe deſiderat, fiat amicus Deo. Quia ſi voluntatem hominis noſſe quisque vellet, cui amicus non eſſet,omnes eius impudentiam deriderent : non autem quisque efficitur amicus Dei,niſi purgatiſſimis moribus. *Aug.contra Manichæos lib.*1.

Modus diligendi Deum eſt, vt diligatur quantum poteſt diligi : & quanto plus diligitur, tanto eſt dilectio melior. *Aug.libro de .. ribus Eccl.*

Non dubitat etiam Plato hoc eſſe philoſophari, ſcilicet Deum amare. *Aug.lib.*8.*de ciuitate Dei.*

Qui diligit Deum,non poteſt contemnere præcipientem,vt di... gat proximum:& qui ſancte ac ſpiritualiter dilexit proximum, qu... in eo diligit,niſi Deum? *Aug.ſuper illud,Hoc mandatum do vobis.*

Felix conſcientia illa & beata virginitas,in cuius corde, præter amorem Chriſti,qui eſt ſapientia,caſtitas, patientia atq; iuſtitia, cæteræque virtutes,nullus alius verſatur amor : nec ad recordationem hominis aliquando ſuſpirat:nec videre deſiderat:quod cum viderit nolit dimittere.*Hieron.in epiſt. ad Demetriadem.*

Qui amicitias petit Ieſu,multorum ſibi ſciat eſſe inimicitias tolerandas.Nam cum anima verbo Dei ſe ſociauerit,dubitare non debet,ſtatim ſe inimicos habituram, & eos, quos ante habuit amicos, in aduerſarios eſſe vertendos. *Hieron.ſuper Ioſue homil.*1.

Cui portio Deus eſt,nihil debet curare niſi Deum,ne alterius impediatur neceſſitatis munere. Quod enim ad alia officia confertur, hoc religionis cultui, atque huic noſtro officio decerpitur. Hæc enim vera eſt ſacerdotis fuga, abdicatio domeſticorum, & quædam alienatio chariſſimorum,vt ſuis ſe abneget, qui ſeruire Deo elegerit.*Ambroſius de fuga ſæculi.*

Solent nonnulli in proſperis Deum diligere, in aduerſis autem flagellantem minus amare. *Greg.lib.*2. *Moralium.*

Tunc plenus in Dei dilectione proficimus,cum in eiusdem dilectionis gremio prius proximi charitate iactamur.*Greg.l.*5.*mor.*

Amanti Deum dilatio imponitur, vt ex dilato amoris deſiderio meritum retributionis augeatur.*Greg.l.*6.*Moral.*

Certe iam monumentum vacuum viderat,iam ſublatum Dominum nuntiauerat Quid eſt,quod ſe iterum inclinat? iterum videre deſiderat? Sed amanti ſemel adſpexiſſe non ſufficit,quia vis amoris intentionem multiplicat inquiſitionis.*Greg.in homil.Maria ſta... ad monumentum.*

Mulier quid ploras?quem quæris interrogatur cauſa doloris, augeatur deſiderium quærentis : quatenus cum nominaret que... quæreret,in amore eius ardentius æſtuaret. *Greg.in homil. Ma... ſtabat ad monumentum.*

In quantum quisque amat:in tantum ad ingreſſum regni appropinquat.In quantum vero amare negligit, in tantum ingredi ceſſat. *Greg.ſuper Ezechielem.*

Dilexit nos Deus dulciter,ſapienter,fortiter.Dulciter nempe ... xerim,quod carnem induit.Sapienter, quia culpam cauit : Fortiter quia mortem ſuſtinuit. Diſce ergo Chriſtiane à Chriſto, quemadmodum diligas Chriſtum.Diſce amare dulciter, ne illecti:prudenter,ne decepti:fortiter,ne compreſſi deficiamus.*Bernard.ſup.Cantica ſerm.*20.

Toto corde, tota anima, tota virtute diligere, eſt omne, quod blanditur de carne propria vel aliena, ſacroſanctæ carnis Chriſti amori poſtponere. *Idem.*

Magna res amor, ſi ad ſuum recurrat principium, ſi ſuæ origini reddatur,ſi refuſus ſuo fonti ſemper ex eo ſumat,vnde iugiter fluat. *Idem.*

Sapientia eſt Deus & vult amari non ſolum dulciter,ſed & ſapienter,alioquin facillimè zelo tuo ſpiritus illudet erroris, ſi ſcientiam negligas. Non enim habet callidus hoſtis machinamentum efficacius ad tollendam de corde dilectionem, quam ſi efficere poſſit, vt in ea incautè,& non cum ratione ambuletur.*Bernhard.ſuper Cantica ſerm.*30.

O iugum ſancti amoris, quam dulciter capis, glorioſe laqueas, ſuauiter premis,delectanter oneras,fortiter ſtringis,prudenter erudis.O felix amor,ex quo oritur ſtrenuitas morum, puritas affectuum,ſubtilitas intellectuum,deſideriorum ſanctitas,operum claritas,virtutum fœcunditas, meritorum dignitas, præmiorum ſublimitas.*Bernard.in tract.de diligendo Deum.*

Prior Deus dilexit nos, tantus,tantum,& gratis:tantillos,& ta... *Idem.*

Vultis à me audire, quare, & quo modo diligendus eſt Deus? Et ego dico,quod cauſa diligendi Deum Deus eſt:modus:ſine modo diligere. Ob duplicem cauſam dico Deum propter ſe diligendum, vel quia nihil iuſtius, vel quia nil fructuoſius diligi po... *Idem.*

Ama ergo,ô homo,Deum.Ama totus,vt poſſis omnia ſine ... re vincere,& delere peccata : Teneræ militiæ, delicati conflictus amore ſolo de cunctis criminibus reportare victoriam, *Petrus Rauennas ſuper illud,Diliges Dominum Deum tuum,&c.*

Multum quidem vexat hominem, cum relinquitur amor mundi:multo amplius tamen cruciat,cum calcatur amor ſui. Veruntamen ſuper omnia transfigit & penetrat cor hominis,& excoquit deſiderium æſtibus amor Dei,vnde eſt illa vox:Fulcite me floribus, ſtipate me malis,quia amore langueo. *Beda ſup.Can.*

Qui vult veram dilectionem prægustare, Chriſtum diſcat ſapienter amare:quia Chriſtus amor eſt. *Baſilius in Hexaemeron.*

Theſaurus indeficiens eſt amor diuinus : quem qui habet, diues eſt:quo quicunque caret,pauper eſt. *Idem.*

Vnguentum ſuaue & optimum eſt amor ſummi boni,quo p... mentis ſanantur,& cordis oculi illuminantur. *Idem.*

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

Qui Deum ex toto corde, & ex tota anima, & ex tota virtute diligit, ... non relinquit. Non enim intrat diabolus, cum Deo ... tus eſt animus. Diabolus enim vacantem deſiderat, ... quirit. Sed vbi Deum reperit, ſub magna confuſione ... Vaſa fictilia cum aliquo liquore plena ſunt, ſuperuenientium ... non capiunt. Ita nos diuina charitas ſi totos repleat, non ... tamen introeat. *Caßiod. ſup. Pſal. 41.*

Inter mundi & Dei amorem hæc eſt differentia: quia amor mundi in principio dulcis eſſe videtur, ſed finem amarum habet: Amor Dei vero ab amaritudine incipit, ſed vltima eius, dulcedine plena ſunt. *... de Ara. lib. 1.*

Mundi amor & Dei pariter in vno corde habitare non poſſunt: quemadmodum oculi pariter & cœlum & terram nequaquam conſpiciunt. *Cyprianus de duodecim abuſionibus.*

¶ Poeticae Sententiae.

Homerus.

ὅς κε θεοῖς ἐπιπείθηται μάλα τ' ἔκλυον αὐτοῦ.

Qui Dijs paret, ab ijs valde exauditur.

Pythagoras in aureis carminibus, & Stephanus Niger in expoſitione.

Ἀθανάτους μὲν πρῶτα θεοὺς νόμῳ, ὡς διάκειται, τίμα. id eſt,

Primum omnium immortales Deos, vti ſeſe habent, legitimè cole. ... à diuinarum rerum cultu, id eſt, religione, ſumpſit exordium ... erat enim vir maximo ingenio ſummaq; doctrina præditus, ... vitæ fundamentum eſſe Deorum venerationem. Nā ... & nos ipſi a Deo immortali ortum duximus, nulli proſus ... dubium, quin & noſtra omnia, & nosmetipſos Deo debeamus. Cæterū cum nihil ſit, quod a nobis Deo immortali gratius ... præſtari poßit, quam vt nos gratos eſſe oſtendamus, non ... eum gratitudinem vno demum religionis cultu illi ſignificare valeamus: rectè Pythagoras nos omnium primum Deos eſſe colendos docuit, idq; vt ſe habet legitimè faciendum admonuit. Vide ... memorato loco Nigrum.

¶ Exempla Sacra.

Ioſue obiturus diem ſupremum, hoc poſtremum præceptum reliquit: Tantum confortamini, & eſtote ſoliciti; vt cuncta cuſtodiatis quæ ſcripta ſunt in volumine legis, & hoc diligentiſſimè præcaueatis vt diligatis Dominum Deum veſtrum. *Ioſu. 23.*

Dicitur de Dauide, quod de omni corde laudauerit Deum, & dilexerit eum: quod fecerit eum. *Eccl. c. 47.*

Petrus reſpondit: Domine, tu ſcis, quia amo te. *Ioan. 21.*

Quis nos ſeparabit à charitate Chriſti? *Rom. 8.*

Omnia exiſtimauit vt ſtercus, propter Chriſtum. *Phil. 3.*

Appellat Ægyptus feram, quæ exorientem adoret Caniculam. Quod ſi bruta quoque animalia pietatem colere, Deos venerari compertum habemus: nonne hominem rationis ac conſilii participem pudeat nos nulla ſequi pietatis ac religionis veſtigia, non amare Deum & colere, ſed Scythas ac Galatas imitari? apud quos, vt Plutarchus, nulla fit Deorum mentio: nulla de diuinis rebus hiſtoria memoratur. *Origenes.*

Amor Proximi.

DEFINITIO.

Amor Proximi, Græcè ἔρως γείτονος, idem videtur eſſe cum charitate, qua proximum diligere iubemur.

¶ Sententiae Biblicae.

Aduenam non contriſtabis, neque affliges eum. Viduæ & pupillo non nocebitis. Si læſeritis eos, vociferabuntur ad me, & ego audiam clamorem eorum, & indignabitur furor meus; percutiamque vos gladio. Et erunt vxores veſtræ viduæ, & filii veſtri pupilli. *Exod. cap. 22.*

Si occurreris boui inimici tui aut aſino erranti, reduc ad eum. Si videris aſinum odientis te iacere ſub onere, non pertranſibis, ſed ſubleuabis cum eo. Peregrino moleſtus non eris. *Exod. 23.*

Non decipiet vnuſquiſq; proximum ſuum. Non facies calumniā proximo tuo, nec vi opprimes eum. Non morabitur opus mercenarii tui apud te vſque mane. Non maledices ſurdo: nec coram cæco pones offendiculum: ſed timebis Dominum Deum tuum. Non eris criminator nec ſuſurro in populis. Non ſtabis cōtra ſanguinem proximi tui. Nolite facere iniquum aliquid in iudicio, in regula, in pondere, in menſura. Statera iuſta, & æqua ſint pondera, iuſtus modius, æquusque ſextarius. *Leuit. cap. 19.*

Non loqueris contra proximum tuum falſum teſtimonium. Non concupiſces vxorem proximi tui, non domum, non agrum, non ſeruum, non ancillam, non bouem, non aſinum, & vniuerſa quæ illius ſunt. *Deut. c. 5.*

Non videbis bouem fratris tui, aut ouem errantem, & præteribis, ſed reduces fratri tuo. *Deut. 22.*

Non negabis mercedem indigentis & pauperis fratris tui, ſiue aduenæ qui tecum moratur in terra, & intra portas tuas eſt: ſed eadem die reddes ei pretium laboris ſui ante ſolis occaſum: quia pauper eſt & ex eo ſuſtentat animam ſuam. Ne clamet contra te ad Dominum, & reputetur tibi in peccatum. *Deut. 24.*

Maledictus, qui clam percuſſerit proximum ſuum, & dicet omnis populus, Amen. *Deut. 27.*

Quod ab alio oderis fieri tibi, vide ne tu aliquando alteri facias. *Tob. 4.*

Non facias violentiam pauperi, quia pauper eſt, neque conteras egenum in porta, quia iudicabit Dominus cauſam eius, & configet eos, qui confixerunt animam eius. *Prou. 22.*

Non deſis plorantibus in conſolatione, & cum lugentibus ambula. Non te pigeat viſitare infirmum: ex his enim in dilectione firmaberis. *Eccl. 7.*

Audiſtis, quia dictum eſt: Diliges proximum tuum, & odio habebis inimicum tuum. Ego autem dico vobis, Diligite inimicos veſtros: Benefacite his, qui oderunt vos, & orate pro perſequentibus & calumniantibus vos, vt ſitis filii patris veſtri, qui in cœlis eſt: qui oriri facit ſolem ſuum ſuper bonos & malos, & pluit ſuper iuſtos & iniuſtos. *Matth. 5.*

Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, & in tota anima tua, & in tota mente tua. Hoc eſt maximum & primum mandatum. Secundum autem ſimile eſt huic: diliges proximum tuum ſicut teipſum. In his duobus mandatis vniuerſa lex pendet & Prophetæ. *Matth. 22.*

In qua menſura menſi fueritis, remetietur vobis: & adiicitur vobis. *Marc. 4.*

Qui habet duas tunicas, det non habenti: & qui habet eſcas, ſimiliter faciat. *Luc. 3.*

Diligite inimicos veſtros: Benefacite his, qui vos oderunt. Benefacite & mutuum date, nihil inde ſperantes: & erit merces veſtra multa, & eritis filii altiſſimi. Quia ipſe benignus eſt ſuper ingratos & malos. Dimittite, & dimittetur vobis. Date, & dabitur vobis. *Luc. 6.*

Mandatum nouum do vobis, vt diligatis vos inuicem, ſicut dilexi vos. *Ioan. cap. 13. in euang.*

Hoc eſt præceptum meum, vt diligatis inuicem ſicut dilexi. Hoc mando vobis, vt diligatis inuicem. *Ioh. 15.*

Nulli malum pro malo reddentes, & infra, Scriptum eſt enim, Mihi vindictam, & ego retribuam, dicit Dominus. Sed ſi eſurierit inimicus tuus, ciba illum: ſi ſitit, potum da illi. *Paul. ad Romanos 12.*

Qui enim diligit proximum, legem impleuit. Nam, non adulterabis, non occides, non furaberis, non falſum teſtimonium dices, non concupiſces, & ſi quod eſt aliud mandatum, in hoc verbo inſtauratur. Diliges proximum tuum ſicut teipſum. Dilectio proximi malum non operatur. Plenitudo ergo legis, eſt dilectio. *Idem ad Rom. cap. 13.*

Charitas vero ædificat. *Paul. 1. ad Cor. 5.*

Omnis enim lex in vno ſermone impletur, diliges proximum tuum ſicut teipſum. *Paul. ad Gal. 5.*

Alter alterius onera portate, & ſic adimplebitis legem Chriſti. *Paul. ad Gal. 6.*

Super omnia autem hæc, charitatem habete, quod eſt vinculum perfectionis. *Paul. ad Coloſ. 3.*

Charitas fraternitatis maneat in vobis, & hoſpitalitatem nolite obliuiſci. *Idem ad Hebræos 13.*

Ante omnia autem mutuam in vobiſmetipſis charitatem continuam habentes: quia charitas operiet multitudinem peccatorum. *Petrus Apoſtolus prima cap. 4.*

Qui dicit ſe in luce eſſe, & fratrem ſuum odit, in tenebris eſt vſq; adhuc. Qui diligit fratrem ſuum, in lumine manet, & ſcandalum in eo non eſt. Qui autem odit fratrem ſuum, in tenebris eſt, & in tenebris ambulat, & neſcit quo eat: quia tenebræ obcæcauerunt oculos eius. *Iohannes Apoſt. 1. c. 2.*

Qui non diligit, manet in morte. Omnis qui odit fratrem ſuum, homicida eſt: & ſcitis, quoniam omnis homicida non habet vitam æternam in ſe manentem. *Ioannis 1. c. 3.*

Filioli mei, non diligamus verbo neque lingua, ſed opere & veritate. *Ibidem.*

Diligamus nos inuicem, quia charitas ex Deo eſt. Si quis dixerit, quoniam diligo Deum, & fratrem ſuum oderit: mendax eſt, & in eo non eſt veritas. *Ioannis Apoſt. 1. c. 4.*

Hoc mandatum habemus à Deo, vt qui diligit Deum, diligat & fratrem ſuum. Qui autem non diligit fratrem ſuum, quem videt: Deum, quem non videt, quomodo poteſt diligere? Qui non diligit, manet in morte. Omnis, qui odit fratrem, homicida eſt: & ſcitis, quoniam omnis homicida non habet vitam æternam in ſe manentem. *Ibidem.*

In hoc cognoſcent omnes, quod mei diſcipuli eſtis, ſi inuicem vos dilexeritis. *Ioannis 13. in Euangelio.*

In fraternitatis amore, ſimplici corde inuicem diligite attentius. *1. Petr. 1.*

Ambulate in dilectione, ſicut & Chriſtus dilexit nos, & tradidit ſemetipſum pro nobis, oblationem & hoſtiam Deo, in odorem ſuauitatis. *ad Epheſios 5.*

Omni tempore diligit, qui amicus eſt: & frater in anguſtiis comprobatur. *Prou. 17.*

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN